

Suomen opinto-ohjaajat ry

opinto-ohjaaja

4/2017

**Opinto-ohjaajasta
rehtoriksi?**

**Uusia välineitä
ohjaukseen**

**PITCHAUSTA
pienessä ja
suuressa
mittakaavassa**

opinto-ohjaaja

4/2017

Opinto-ohjaajien
ammatti- ja järjestölehti
ISSN 2342-9119 (Painettu)
ISSN 2342-9127 (Verkkajulkaisu)

JULKAISIJA

Suomen opinto-ohjaajat ry
Polvikatu 7 A 19, 33100 TAMPERE

ILMOITUSMARKKINONTI / JÄSENSIHTTEERI

Tuija Mäntsälä
Betanankatu 8 as 16, 20810
TURKU
puh. 040 776 9727 ja 050 598 5223
tuija.mantsala@sopo.fi

RAHASTONHOITAJA

Erja Salminen
Kurjenkatu 4 A 25, 20760
PIISPANRISTI
erja.salminen@turkuamk.fi

TOIMITUSNEUVOSTO

Tuija Mäntsälä,
Maija Pasanen,
Jukka Eero Vuorinen

TILAUSHINTA

65 EUR / vsk

ILMOITUSHINNAT

koko sivu: 750 EUR
puoli sivua: 510 EUR
neljännessivu: 405 EUR
takakansi 1225 EUR
kannen sisäpinta koko
sivu 975 EUR
kannen sisäpinta puoli
sivua 660 EUR

PAINOPAIKKA

M-Print Oy
Vähäkangasjärventie 3
35700 VILPPULA

ILMESTYMISAIKATAULU 2018

1/2018 26.1. (Aineisto 10.1.)
2/2018 16.3. JUHLANUMERO
(Aineisto 19.2.)

Lehteen tarkoitettu aineisto
sähköisessä muodossa jäsen-
sihteerille.
Ilmoitukset pdf-tiedostoina.

Tässä numerossa

Puheenjohtajalta:

Suomen opinto-ohjaajat – vahva vaikuttaja.....4

Uuden tiedottajan tervehdys5

Maria Hernbergin haastattelu6

TANDEM – Yläkoululaiset ammattiopinnoissa8

Ratkaisu 100.....10

Urapolulla – Oivalluksia polullesi12

Lasse Pippola:

Opinto-ohjaajan työstä rehtoriksi?14

Opoille podcasteja työelämän

muutoksista ja sparrausta HR-johtajilta18

Hackathon työtapana toisella asteella20

Viking Line värnar om Östersjön22

Timo Vainionpää:

Ammatillinen opinto-ohjaaja ja reformi24

Kolumni: Maailma muuttuu oposeni!.....26

Toimikunnilta28

Kolumni: Digiopo – lähitulevaisuutta

vai pelkkää utopiaa?30

Suomen opinto-ohjaajat ry

www.sopo.fi

facebook.com/ohjaus.sopo

Twitter @Sopo_ry

Opinto-ohjaaja varaa oikeuden lyhentää ja
muokata lehteen lähetettyjä tekstejä.

Suomen opinto-ohjaajat – vahva vaikuttaja

Ensi vuoden alussa tulee kuusi vuotta täyteen Suomen opinto-ohjaajien puheenjohtajana. Se on mielestäni aivan riittävä aika vetää valtakunnallista yhdistystä. Viking Mariellan vuosikokouksessa valitsemme järjestöllemme uuden puheenjohtajan. Uusi puheenjohtaja avaa samalla monta uutta vuosikymmentä. Tänä vuonna tulee kuluneeksi 20 vuotta Suomen opinto-ohjaajat ry:n perustamisesta ja ensi vuonna juhlistamme 50-vuotista opinto-ohjausta maassamme. Toivon jatkajaltani vahvaa katsetta tulevaisuuteen.

20 vuotta sitten eri koulumuotojen opinto-ohjaajat toimivat vielä eri järjestöissään. Oli tavattoman tärkeää yhteisen edunvalvonnan kannalta saimme yhdistettyä rivimme. Pienissä järjestöissä yhteisen mielipiteen löytäminen on helpompaa, mutta sellaisen pikkuyhdistyksen sana ei paljoa paina. Isossa järjestössä yhteisen sävelen löytäminen ei ole aina helppoa. Vaikka se joskus vaatiikin melkoista vääntöä, on se kannattavaa. SOPO on vahva vaikuttaja. Suomen opinto-ohjaajat ry kattaa tänä päivänä opinto-ohjauksen koko kentän. Tänä meitä myös kuunnellaan, meiltä kysytään mielipidettä, meiltä halutaan lausuntoja ja meitä pyydetään työryhmiin ja asiantuntijaryhmiin. Tämä kaikki ei ole tullut ilman jokaisen jäsenen aktiivista ponnistelua omassa työssään. Opinto-ohjaajat ovat jo puolen vuosisadan ajan olleet keskeisiä toimijoita Suomen sivistystason nostamisessa.

Opinto-ohjaajien keskeistä osaa peruskoulujatituksen tärkeinä muutospotentteina ei ole tarpeeksi muistettu. Moni keskeinen koulutuspoliittinen uudistus on tässä maassa tehty opinto-ohjaajien toimesta tai tuen avulla. Opinto-ohjaajien työ näkyy ja kuuluu.

Olemme uusineet tänä vuonna jäsenmaksujärjestelmää. Tällaiset isot uudistukset eivät suju aina ongelmitta. Toivonkin, että tapahtuneet kömmähdykset eivät olisi heikentäneet jäsenistömme halua kuulua valtakunnalliseen

yhdistykseen. Vain jäsenistömme kautta olemme vahvoja. OAJ:n muissa pedagogisissa järjestöissä jäsenkäärät sojottavat alaspäin – meillä päinvastoin. Olemme myös vahva toimija kansainvälisesti. Meillä on oma maailman-

Patrik Förberg ja Susanne Helgeson toivottavat suomalaiset opinto-ohjaajat tervetulleiksi Konstfackiin – Ruotsin taideteolliseen korkeakouluun, joka on Ruotsin suurin ja vanhin taidekorkeakoulu. Täällä on koulutettu huomispäivän taideosaajia jo vuodesta 1844.

järjestö IAEVG ja oma pohjoismainen järjestö NFSY. Raimo Vuorinen on ohjausalan maailmanjärjestön varapresidenttinä ja IAEVG:n seuraava konferenssi pidetään Ruotsissa Göteborgissa 2.-4.10.2018. Sinne lähtee Suomesta iso joukko opinto-ohjaajia.

OAJ:n piirissä meidän Opopäivät ovat jo legenda. Harva pedagoginen järjestö kokoaa puolet jäsenistöstään vuotuisen tapahtumaan. Myös Aallonharjalle on tulossa jälleen runsaslukuinen joukko. Vuonna 2019 tapahtuman järjestää Turku, vuonna 2020 Tampere, 2021 on vuorossa Rovaniemi. Aallonharja on Suomen opinto-ohjaajat ry:n juhlaseminaari ja paikalle on tulossa erittäin arvovaltaisia vieraita mm. OAJ:n puheenjohtaja **Olli Luukkainen**, opetusministeri **Sanni Grahn-Laasonen** ja suurlähettiläs **Matti Anttonen**. Tapahtuman pääalustajana on opinto-ohjauksen terävintä maailmankärkeä professori **Tristram Hooley** Derbyn yliopistosta.

Opinto-ohjaajat ovat olleet pitkään aallonharjalla – tulethan sinäkin.

Jukka Eero Vuorinen
puheenjohtaja
opetusneuvos

Lena Salomonson odottaa innokkaana suomalaisia opinto-ohjaajia Ruotsin eturivin tekniseen yliopistoon. Kungliga tekniska högskolanissa on jo entuudestaan paljon suomalaisia opiskelijoita. Valtava KTH-kampus on mielenkiintoinen opintoretkikohde.

Uuden tiedottajan tervehdys

On pelkästään reilua, että jouduin kokemaan omakohtaisesti heti ensimmäisessä taittamassani numerossa sen, kuinka vaikeaa on löytää itsestään lehteen sopiva kuva. Minua varoitettiin jatkuvasta kuvien vähyydestä, mutta yllätyin silti. Opetan lukiossa musiikkia, ilmaisutaitoa, markkinointia ja videotyötä, ja olen tullut useasti maininneeksi kuinka kuvarikkaassa maailmassa nykyään elämme. Silti, kun pitäisi löytää se hyvä kuva – se joka painetaan oikein paperille – kännykällä napsitusta yltäkyläisyydestä ei tunnu löytyvän mitään kelvollista.

Itse en tosin ole selfie-tyyppiä. Olen ottanut ehkä viisi tähän mennessä, ja niistä vain yhden yksinäni. Muu-

ten sen sijaan kuvaan paljon, sekä valokuvia että videota. Opetustyön ohella teen toiminimellä videotöitä, ja kuluvana syksynä aloitin tohtoriopinnot Tampereen yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnassa. Tutkin älypuhelimien video-ominaisuuden käyttöä perusopetuksessa, kamerakynän pedagogiikka -menetelmällä.

Olen aika innoissani uudesta haasteesta Opinto-ohjaaja lehden taittajana ja toimittajana. Toivon, että voin toimia tehtävässä pitkään, ja kehittää lehteä yhdistyksen tarpeiden mukaisesti. Minulla on paljon rakkautta teille opoille, ja olen innolla mukana seuraamassa toimintaanne aitiopaikalta.

Aki Tulikari, tiedottaja

"Minulle tulee aina hyvä mieli, kun astun laivaan, ja niin tiedän olevani oikeassa paikassa töissä."

Matkailualan konkari Maria Hernberg
Opinto-ohjaajan haastattelussa Opopäivien
2018 lähestyessä

Olen Viking Linen myyntipäällikkö Maria Hernberg ja olen erittäin iloinen ja kiitollinen, että olen saanut olla töissä tässä ihanaassa yrityksessä, toisessa kodissani, jo 26 vuoden ajan.

Päysin Viking Linelle matkailualan opiskelun työharjoitteluun huhtikuussa 1991 ja sillä matkalla olen edelleen. Kuuden viikon työharjoittelun jälkeen sain kesäksi töitä matkamyymlästä, jossa siihen aikaan vielä monet

kirjoitettiin käsin. Siellä sain onnekseni jatkaa kesän jälkeen ihan vakituisena viikinkinä, vaikka silloisessa lama-ajassa matkailualan yrityksissä työpai-
kkojen määrä väheni melkoisesti.

5 vuotta meni lipunmyynnissä nopeasti ja sinä aikana tekniikkakin kehittyi paljon, joten siirtyessäni vuonna 1996 ryhmämyyntiin, olivat käsikirjoitetut liput jo lähes historiaa.

Ryhmämyynnissä hoidin vuoden ajan puhelimitse yritysten ja liittojen kokousmatkavarauksia. Sen jälkeen minulle tarjottiin nykyistä työtäni, silloin nimikkeellä myyntineuvottelija.

Nykyisessä toimessani työtehtäviini kuuluu mm. kanta-asiakassuhteiden ylläpito, info- ja asiakastilaisuuksien sekä -matkojen järjestäminen, uus-asiakashankinta, vuosisopimusneuvottelut sekä kokous- ryhmä- ja vapaa-ajanmatkojen myynnin kehittäminen ja seuranta. Vastuualueena minulla on pääsääntöisesti ammatilliset liitot ja yh-

distykset sekä puolueet, mutta myös jonkin verran yrityksiä.

Mikä on sinusta parasta nykyisessä työssäsi?

Pidän työstäni todella paljon ja kuten jo mainitsinkin, tämä talo on minulle kuin koti. Viking Linella pidetään erittäin hyvää huolta henkilökunnasta ja sen työssä viihtymisestä ja se tietenkin lisää henkilökunnan motivaatiota.

Meillä on talossa aito Viikinkihenki ja tiimityönä haluamme aina tehdä parhaamme sekä yrityksemme että asiakkaittemme eteen. Parasta työssäni on tietenkin ihanat, uskolliset asiakkaani, joiden kanssa saan tehdä yhteistyötä.

Monesta asiakkaastani on tullut minulle ystäviä, joihin yhteydenpito on jatkunut myös asiakkaan eläkkeelle siirtymisen jälkeenkin.

Työsi, jossa ollaan jatkuvasti tekemisissä ihmisten kanssa – vähän niin kuin opinto-ohjaajalakin – on vaativaa. Miten koet tällaisen työn? Millainen ihmisen sopii tällaisiin tehtäviin?

Tapaan työssäni paljon ihmisiä ja asiakastapaamiseen menen aina innoissani ja iloisena, sillä on ihanaa olla tekemisissä erilaisten ihmisten kanssa.

Tämän työn edellytyksiä ovat aito asiakaspalveluhenkisyys, luotettavuus ja sitoutuneisuus. Asiakassuhteen luominen ei tapahdu hetkessä ja kun siinä

on onnistuttu, on suhteesta pidettävä hyvää huolta. ”Business to business, mutta ihmiseltä ihmiselle.”

Lisäksi on tietenkin tykättävä matkustamisesta ja merestä, sillä olisi vaikeaa myydä tuotetta, jos ei siihen itse uskoisi. Henkilökohtaisesti minulle tulee aina hyvä mieli, kun astun laivaan ja niin kauan kuin näin tunnen, tiedän olevani oikeassa paikassa töissä.

Miten työsi on muuttunut viime vuosien aikana? Miten matkustajat ovat muuttuneet? Miten merityö on muuttunut?

Työ on tosiaan 26 vuoden aikana muuttunut, mutta onneksi muutokset ovat olleet työni ja asiakkaiden kannalta positiivisia. Digitalisaation tuoman muutoksen mukana pysyminen on tietenkin haaste meille kaikille, mutta yrityksessämme se on kaikin puolin nopeuttanut ja helpottanut monia työtehtäviä. Lisäksi sen ansiosta on luotu myös aivan uudenlaisiakin työpaikkoja. Esim. markkinointiimme on palkattu innokkaita ja tehokkaita nuoria, jotka elävät ajan hermolla ja kehittävät mukanaoloamme myös somessa.

Asiakaspuolella muutos on näkynyt positiivisesti siinä, että tänä päivänä olemme asiakkaiden keskuudessa tunnettu ja luotettava kokousmatkojen järjestäjä. Joka päivä on laivalla usea kokousryhmä seminaaria pitämässä ja tästä olemme erittäin kiitollisia. Lisäksi jatkuva maailman kansainvälistyminen on vaikuttanut myös meihin. Esimerkiksi aasialaisten asiakkaiden mielenkiinto Suomea

ja merimatkailua kohtaan näkyy kesäisin suurina asiakasmäärinä laivoillamme. Suomi koetaan turvallisena maana ja luonnollisena osana maahan tutustumiseen kuuluu monelle turistille risteily joko Tukholmaan tai Tallinnaan.

Minkälaisena näet meriliikenteen tulevaisuuden oman työsi kannalta?

Uskon vakaasti, että Itämeri tulee jatkossakin pysymään ”punaisena” eli vielä vuosienkin päästä tarjoamme mukavia ja laadukkaita laivamatkoja asiakkaillemme, ja toivottavasti minä saan olla niitä täällä edelleen myymässä. Olisi minulle kunnia ja suuri ilo, jos saisin tästä työstä sitten joskus eläkkeelle jäädä.

Olemme vahvasti mukana Itämeren suojelussa ja kehitämme koko ajan uusia ympäristöä suojelevia toimintatapoja ja tekniikoita. Itämeri on meille kaikille rakas, ja haluamme pitää siitä hyvää huolta.

Mitä ominaisuuksia ja osaamista tarvitaan tulevaisuuden meriosaaajilta?

Kansainvälistymisen myötä henkilökunnaltamme edellytetään entistä enemmän hyvää kielitaitoa ja eri maiden kulttuurien ymmärtämistä. Lisäksi meillä tulee olla kykyä ja kiinnostusta pysyä teknisesti ajan tasalla, maailma ja työtehtävät muuttuvat.

Laivahenkilökuntamme tulee hallita isoja kokonaisuuksia, esim. valmistaa kolmen ruokalajin illallinen 500 henkilölle ja pitää huolta, että asiakkaat saavat sen myös samaan aikaan ja tietenkin lämpimänä. Jotta siinä onnistutaan, tulee tiimityön sujua täydellisesti. Yksi pieni virhe voi pilata koko muun tiimin työn.

Minkälaisia ajatuksia sinulla on tulevasta opinto-ohjaajien juhlaseminaarista?

Olen koko pienestä, mutta sitäkin vahvemmasta, punaisesta Viikinki-sydämeistäni kiitollinen, että saamme helmikuussa Opopäivät meidän Mariellalle. Tämä on hieno kunnia yrityksellemme ja olemme tehneet ja edelleen tulemaan tekemään parhaamme, jotta Opopäivät onnistuvat hyvin ja osallistujilla on mukavaa.

Aallonharja-juhlaristeilyn ohjelma on erittäin mielenkiintoinen ja varmasti jokaiselle löytyy siitä jotain erityisen mieluista. Lämpimät onnittelut SOPO ry:lle ”50 vuotta opinto-ohjausta Suomessa” johdosta ja sydämellisesti tervetuloa juhlistamaan upeaa merkkipäivääne Mariellalle. Nähdään siis laivalla!

Toim. Jukka Eero Vuorinen

TIETOA, TAITOA, TEKNIKKAA, TULEVAISUUTTA

Yläkoululaiset ammattiopinnoissa

Tampereella oli jo vuonna 2009 suunnitteilla Tandem, joka toimisi linkkinä yläkoulun ja toisen asteen koulutuksen välillä. Aika ei ollut silloin vielä valmis idealle ja täytyi odottaa muutama vuosi ja kehitellä käytännön toteutustapaa, että Tandem saatiin vauhtiin. Talvella 2015 mukaan saatiin Tampereen seudun ammattiopisto Tredun Hepolamminkadun kampuksen lähellä olevat Etelä-Hervannan, Pohjois-Hervannan ja Kaukajärven koulut. Seitsemännien luokan oppilaille tarjottiin mahdollisuutta käydä osa tulevasta teknisen työn

valinnaisainetunneista ammatillisessa oppilaitoksessa. Tandem-opintoihin sisällytettiin teknisen työn lisäksi sisältöjä fysiikan, äidinkielen ja opintojenohjauksen opinnoista.

Käytännössä Tandemissa ollaan yksi 6 oppitunnin päivä joka viikko kolmen jakson ajan. Kahdeksannella luokalla tunnit sijoittuvat jaksoihin 2-4 ja yhdeksännellä luokalla jaksoihin 1-3. Yhteensä Tandem-tunteja siis kertyy kahden lukuvuoden aikana 342. Kun teknisen työn valinnaisainetun-

nit vähenevät uuden opetussuunnitelman myötä syksyllä 2018, Tandem supistuu yhteensä neljän jakson laajuiseksi eli 228 tuntiin.

Ammatillisissa opinnoissa Tandem on jaettu kuuteen kokonaisuuteen, joissa oppilaat pääsevät tutustumaan eri koulutusalojen opintoihin 9-10 viikon jaksoissa – jatkossa 6 viikon jaksoissa. Tredussa kaikki Tandem-alat sijaitsevat Hepolamminkadun kampuksella ja mukana ovat sähköala, muovi- ja kumiala, puuala, kone- ja tuotantotekniikka, laboratorio- ja prosessitekniikka ja media-ala. Lisäksi toteutetaan lyhyempiä tutustumisjaksoja esimerkiksi logistiikan ja elintarviketekniikan opintoihin. On keskusteltu myös Tandem-toiminnan laajentamisesta Tredun muihin toimipisteisiin.

Keväällä 2015 haastateltiin hakijat syksyllä aloittaneeseen ensimmäiseen 16 oppilaan Tandem-ryhmään. Tandem tarjoaa yläkoululaisille mainion tilaisuuden tutustua tulevaisuuden opiskelumahdollisuuksiin syvemmin ja kokeilla mitkä opinnot oikeasti tuntuvat kiinnostavilta. Tandem tarjoaa oivallisen mahdollisuuden käytännönläheisempään opiskeluun ja kädentaitojen harjaannuttamiseen. Yksi erilainen koulupäivä viikossa lisää opiskelumotivaatiota myös muihin opintoihin. Koska Tandem-oppilaat viettävät päivän toisessa koulussa, omatoimisuus ja itsenäisyys kehittyvät. Samalla sosiaalinen piiri kasvaa – Tandemin myötä löytyy uusia ystäviä oman luokan ja koulun ulkopuolelta.

Tandem-ryhmänohjaaja
Minna Alanko-Pirinen,
Tampereen seudun ammattiopisto Tredun

Tandem15-ryhmän harjoitustöitä muovi- ja kumialan sekä kone- ja tuotantotekniikan opinnoista.

RATKAISU 100

Suomi 100 pukkaa monenlaista mielenkiintoista kilpailua ja teematapahtumaa. Merkillepantavaa ja ilahduttavaa on ollut huomata, miten moni tällainen tapahtuma on tulevaisuuteen suuntautunut.

50 vuotta sitten Suomen juhliessa puolivuosisataista taivalta sai alkunsa SITRA eli Suomen itsenäisyyden juhlarahasto. Se on julkisoikeudellinen eduskunnan valvoma rahasto, joka perustettiin vuonna 1967 Suomen Pankin yhteyteen Suomen itsenäisyyden 50-vuotisjuhlan kunniaksi. SITRA:lla on vuosien varrella ollut paljon mielenkiintoista annettavaa myös opinto-ohjaajille. Megatrendi-aineistoa on moni käyttänyt oppituntiansa tukena.

Kilpailu tulevaisuuden Suomelle

Tämän juhlavuoden kunniaksi SITRA kehitteli mielenkiintoisen haastekilpailun. Siinä etsitään ratkaisuja osaamisen parempaan tunnistamiseen ja hyödyntämiseen maailmassa, jossa ihmiset ja tieto liikkuvat entistä enemmän. Parhaan idean kehittäjät saavat ratkaisun toteuttamiseen miljoona euroa.

Hetkinen. Ratkaisuja osaamisen parempaan tunnistamiseen. Tämähän liippaa hyvin lähellä opinto-ohjausta. Tässä haasteessa osaamisen ja kykyjen parempi tunnistaminen tarkoittaa joustavampia malleja tutkintojen tunnistamiseen, myös yksilön osaamisen tunnistamista laajemmin. Tämähän tulee nyt aivan syliin. Tätähän me olemme puuhanneet jo niin kauan kuin SITRA on ollut olemassa. Oikeastaan sopii ihmetellä, miksi tangeerausta on ollut näinkin vähän.

Perustelut haastekilpailulle ovat opinto-ohjaajille tuttuja asioita. Ihminen oppii koko elämänsä ajan ja kaikilla elämänaalueilla. Yhä useammin me opimme myös verkossa yli maantieteellisten rajojen. Koska osaaminen karttuu lukuisia reittejä pitkin ja läpi elämän, pelkät tutkintotodistukset eivät mittaa yksilön osaamista ja kykyjä riittävästi.

Haasteen kannalta keskeistä onkin, miten yksilöiden tai yhteisöjen osaaminen ja kyvyt voidaan tuoda monipuolisemmin näkyviksi. Oli kyseessä esimerkiksi harrastusten kautta opitut taidot tai vuosien varrella karttuneet vuorovaikutustaidot.

Haaste tähtää tällä hetkellä piiloon jäävän tai tunnistamattoman osaamisen tai kykyjen hyödyntämiseen. Ihmisellä voi olla taitoja tai kykyjä ilman tutkintotodistusta. Samaan aikaan moni tekee töitä, jotka eivät vastaa heidän koulutustaan.

Ymmärrämme osaamisen ja kykyjen hyödyntämisen mahdollisuutena käyttäen osaamista yksilöille ja yhteisöille hyödylliseen toimintaan. Osaamisen tunnistamisen lisäksi ratkaisujen tulee luoda ihmisille mahdollisuuksia käyttää osaamistaan hyödyksi heille itselle merkityksellisissä yhteisöissä, esimerkiksi naapuri- tai työyhteisössä. Toisin sanoen ratkaisujen tulee tukea toimijuutta. Haastekilpailussa hakemamme ratkaisut eivät rajoitu pelkästään palkkatyöhön.

Monikulttuurinen ohjaus ja kansainvälisyys ovat opinto-ohjauksen ydinalueella

Suomessa asuva ulkomaalaisväestö on lähes kaksinkertaistunut 2000-luvulla ja arvioiden mukaan Suomessa asuu 500 000 ulkomaan kansalaista vuoteen 2030 mennessä. Myös suomalaiset opiskelevat ja työskentelevät ulkomailla yhä enemmän.

Samaan aikaan Suomen väestörakenne muuttuu: meillä on 25 000 työikäistä vähemmän joka vuosi. Muutokset työmarkkinoilla luovat painetta hyödyntää osaamista maan rajojen ulkopuolelta sekä tunnistaa ja hyödyntää Suomessa olevien osaamista paremmin, niin maahanmuuttajien kuin kantäväestönkin osalta.

Myös tieto liikkuu entistä enemmän. Osaamistaan voi kehittää monenlaisilla verkkokursseilla, alustoilla ja applikaatioilla maiden rajoista riippumatta. Niiden avulla opitut tiedot ja taidot eivät kuitenkaan ole vielä virallisesti tunnustettuja, jolloin oman osaamisen todentaminen on vaikeaa. Ratkaisu 100 -haastekilpailuun tuli 231 ehdotusta, joista finaaliin karsittiin 15 ehdotusta. Loppukilpailuun selviytyi lukuisa joukko tiimejä, joiden ratkaisua on mahdollista soveltaa omien oppilaiden tai opiskelijoiden parissa.

Jukka Eero Vuorinen

RATKAISU 100-FINAALI

Lokakuun lopussa oli selvillä, mitkä 15 ratkaisua olivat päässeet finaaliin eli mitkä ratkaisut edistävät sitä, että kaikkien osaaminen saadaan käyttöön. Olin saanut kutsun tulla seuraamaan 15 parhaimman sosiaalisen innovaation pitchausta. Näistä 15 finalistista yksi voittaa miljoonan euron pääpalkinnon.

Vuoden uurastus oli viimein tullut päätökseensä ja ratkaisut valmiina nähtäväksi ja koettavaksi. Tilaisuudessa oli mahdollisuus keskustella kasvokkain tiimien kanssa, ja jopa innostua uusista sosiaalista innovaatioista ja inspiroitua tulevaisuusajattelua tihkuvasta tunnelmasta. Tilaisuudessa ääneen pääsi myös tuomaristo, joka valitsee kisan voittajat. Sitran Ratkaisu 100 -kilpailun huipennus houkutteli peräti 350 innovaatioista kiinnostunutta katsojaa paikalle Helsingin Sörnaisten Kattilahalliin. Illan vieraat kuvailivat Kattilan tunnelmaa sanoilla: innostava, innovatiivinen, positiivinen, kupliva, kannustava ja hauskan rento. Tilaisuudessa kilpailun tiimit pitchasivat ratkaisujaan nyt viimeisen kerran ennen voittajien valintaa. Voittajatiimi valittiin 16.11. Sitra 50 -juhlassa Heurekassa ja tätä kirjoittaessa kisan voittaja ei ollut tiedossa.

Jokainen opinto-ohjaaja voi käydä tutustumassa kunkin finalistin esityksiin ja kotisivuihin. Ne löytyvät tapahtuman kotisivuilta osoitteesta ratkaisu100.fi.

Mitä opinto-ohjaajalle jäi käteen

Parasta oli tämä tapa esitellä sosiaalisia innovaatioita. Kaikesta kyllä kuului, että tätä tapahtumaa oli tehty isolla rahalla. Tällaiseen pitää olla kyllä valmiutta – myös meillä opinto-ohjauksen osajilla. Voisi kuvitella, että tällainen toimintatapa voisi yleistyä esim. opettajankoulutuksessa.

Olivatko innovaatiot oikeasti mullistavia? No oli ja ei. Joukossa oli muutamia innovaatioita, jotka jäivät elämään ilman kilpailuvoittoa. Osa varmasti kuolee pois, kun palkintoa ei tullutkaan. Osa kilpailun finaaliin päässeistä on jo tähän mennessä kerännyt palkintoja, esim. Integrify eli koodausyliopisto maahanmuuttajille.

Aika monen taustalla oli syvälinen ajattelutapa, joka sinänsä ansaitsi huomiota ja nykyistä laajempaa kiinnostusta, mutta joiden ratkaisu oli hieman keinotekoisien oloisesti päälle liimattu digialusta. Positiivinen pedagogiikka ja empatian lisääminen ovat tärkeitä asioita, mutta itse ratkaisu jäi vähän puolitiehen. Moni tiimi oli erinomaisen hyvin identifioinut ongelman esim. syrjäytymisen tuomat ongelmat, mutta ratkaisu ei ollutkaan mikään tuore tai uusi. Digitaalisuus oli monessa esityksessä valttia.

Jukka Eero Vuorinen

Uusi Urapolulla-verkkopalvelu on julkaistu! Helsingin ja Jyväskylän yliopistot ovat Euroopan sosiaalirahaston tukemassa hankkeessa luoneet ensi sijassa korkea-asteen opiskelijoiden ja heidän ohjaajiensa käyttöön uuden urasuunnittelun verkkopalvelun. Hanketta on johtanut Helsingin yliopiston koulutus- ja kehittämispalvelut HY+. Urapolulla-palvelu on rakennettu toimimaan kiinteästi Töissä.fi-sivuston kanssa, jonne on koottu suomalaisten korkeakoulujen uraseurantatietoa. Urapolulla-palvelu hyödyntää ja syventää muun muassa Töissä.fi-sivuston uratarinoiden käyttöä osana omaa urasuunnittelua. Sivustoja voi käyttää myös toisistaan riippumatta.

Urapolulla-palvelu tukee niin urapohdinnoissaan edistynyttä opiskelijaa kuin opintojaan aloittavaa opiskelijaa, joka on vasta herännyt pohtimaan paikkaansa työelämässä. Palvelua testattiin myös lukioissa, joiden opinto-ohjaukseen se soveltuu luontevasti. Kehittämistyössä pidettiin tärkeänä, että palvelu soveltuu erilaisiin käyttötarkoituksiin. Palvelun tehtäviä voi tehdä yksin tai ryhmässä ohjaajan tuella esimerkiksi urasuunnittelun työpajoissa.

Urapolulla-palvelu toimii niin tietokoneissa kuin mobiililaitteissa. Käyttäjä voi hyödyntää sivustoa kokonaisuudessaan tai valita jonkin teeman tehtävineen ja keskittyä siihen. Tehtävät voi tallentaa ja palata niiden pariin myöhemmin.

–Urapolulla-palvelu kutsuu käyttäjiä pohtimaan omia urapolkujaan omien elämäntarinoidensa kautta. Elämäntarinoita ja tarinat ovat läsnä niin videoiden kuin uratarinoiden muodossa. Itse kukin voi löytää niistä heijastuspintaa omiin pohdintoihinsa ja saada uusia oivalluksia urapolulle, palvelun kehittämisessä mukana ollut projektisuunnittelija Eija Hanhimäki Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitokselta toteaa.

Pedagoginen ote ja tutkimustieto palvelun kehittämisen taustalla

Uraansa suunnittelevalle opiskelijalle on ollut tarjolla eri tyyppisiä palveluja jo aikaisemminkin. Urapolulla-verkkopalvelu eroaa näistä pedagogisen otteensa kautta. Kehittäjätiimin vankka uraohjauskouluttajakokemus sekä tutkimuksellinen tieto luovat perustan palvelulle.

Titta Turunen on luotsannut Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitokselta käsin Töissä-hankkeessa seitsemän hengen Urapolulla-tiimiä innostunein ottein ja odottaa Urapolulla-palvelun saamaa palautetta käyttäjiltä.

– Urapolulla-palvelu on kuin kameleontti. Se muuntautuu hyvin monenlaiseen työskentelyyn tulevaisuuskysymysten ja urasuunnittelun parissa ja antaa käyttäjilleen konkreettisia työkaluja, joiden avulla visioita omaa urapolkua elämässä eteenpäin. Jatkuva palvelun kehittäminen on työn lähtökohta. Kuuntelemme tarkasti käyttäjiltä saamaamme palautetta, jotta voisimme kehittää palvelua vieläkin paremmaksi työkaluksi korkea-asteella työelämään ponnistaville opiskelijoille, alanvaihtajille ja korkea-asteen opintoja pohtiville toisen asteen opiskelijoille, Turunen kertoo.

Ensimmäiset palautteet Urapolulla-palvelusta on jo saatu: palvelu on otettu innostuneesti vastaan ja erityisesti palvelun monipuolista ja hyödyllistä sisältöä kehitetään. Palvelusta opiskelijat saavat todellista tukea urasuunnitelmiinsa. Videoissa ja uratarinoissa jaetut kokemukset sytyttävät käyttäjiä pohtimaan tehtävien haastavia kysymyksiä. Myös

palvelun käytettävyyttä on kiiteltu selkeäksi ja miellyttäväksi. Tällaista palvelua on siis odotettu!

Urapolulla-palvelu ohjaa käyttäjää askel askeleelta eteenpäin – toki käyttäjä voi hyödyntää palvelua vapaasti haluamallaan tavalla. Vastaamalla Urakysely-osion kysymyksiin palvelu ohjaa käyttäjän kohdennetusti syventymään urasuunnittelun kannalta häntä askarruttaviin teemoihin. Osa tehtävistä vaatii vain vähän aikaa – enemmän pohtimista vaativat tehtävät on mahdollista tallentaa itselleen ja jatkaa seuraavalla kerralla. Tehtävien vastaukset saa myös tulostettua itselleen.

Urapolulla-tiimi järjestää koulutuksia ympäri maata vuoden loppuun asti. Koulutuksista kiinnostuneet voivat olla yhteydessä yliopistonopettaja Sirkku Anttoseen: sirkku.m.anttonen@jyu.fi tai puh. 040 8055145. Lisätietoja Urapolulla-verkkopalvelusta voi tiedustella projektikoordinaattori Titta Turuselta: titta.s.turunen@jyu.fi tai puh. 040 7042349 tai projektisuunnittelija Eija Hanhimäeltä: eija.h.hanhimaki@jyu.fi tai puh. 040 8054940.

KUTSU KASVATUS- JA TAIDEALALLE

Steinerpedagoginen luova ja elävä koulutustie

Ilmiökeskeisyys, taiteellisuus ja toiminnallisuus

Yleissivistäviä ja tutkintoon johtavia steinerpedagogisia kasvatus- ja taideopintoja merellisessä ympäristössä Helsingin Jollaksessa

Haku päättyy 30.4.2018

Tutustu ja opasta:

www.snellman-korkeakoulu.fi

AALLON- HARJA

50 vuotta opinto-ohjausta Suomessa
Suomen Opinto-ohjaajat ry:n juhlaseminaari 1.–3.2.2018
Viking Mariella

ILMOITTAUTUMINEN OPOPÄIVILLE

Ilmoittaudu verkkosivuilla <http://opopaivat2018.fi>

HINNASTO 1.11.2017 -

1 h hytti 450 € jäsen, 520 € ei jäsen
2 h hytti 400 € jäsen, 470 € ei jäsen
3 h hytti 370 € jäsen, 440 € ei jäsen
4 h hytti 350 € jäsen, 420 € ei jäsen

Sisältää risteilyn, majoituksen, kaikki ruokailut ruokajuomineen sekä ohjelman ja illtjuhlalat.

Jäsenyys tarkistetaan ennen laskun lähettämistä ja vuoden 2017 jäsenmaksu tulee olla maksettuna.

OHJELMA

Torstai 1.2.2018

10:30–16:30 Ilmoittautuminen Katajanokan Viking-terminaalissa
11:00 Laivaan pääsee
11:00 Lounas (1. kattaus), Viking Buffet
12:30 Lounas (2. kattaus), Viking Buffet
14:15–15:30 Suomen opinto-ohjaajat ry:n vuosikokous, Conference Deck, auditorio
15:30–17:30 Poppäivien avajaiset, Club Mar
• ministeri **Sanni Grahn-Laasonen**, Opetus- ja kulttuuriministeriö
• **Jukka Eero Vuorinen** ja uusi puheenjohtaja
• Vuoden opo 2018, Suomalaisen opinto-ohjauksen elämäntyö –palkinto, Vuoden gradu
• Opinto-ohjauksen historiaa (mukana mm. **Erkki Aho**)
• Lisää dialogia elämään, **Kari Väisänen**, TAT ja **Riikka Marjamäki**, CMI
• Keynote: **Tristram Hooley**, International trends in policy in career guidance
17:00–21:00 Näyttelyosastot avoinna, Conference Deck
17:30 Laiva lähtee Helsingistä
17:30 Päivällinen (1. kattaus), Viking Buffet
18:00–19:30 Seminaarit koulumuodoittain – perusopetus (AUB) ja lukio (AUS), Conference Deck
20:00 Päivällinen (2. kattaus), Viking Buffet
20:00–21:30 Seminaarit koulumuodoittain – ammatilliset oppilaitokset (AUB) ja korkeakoulut (AUS), Conference Deck
21:30 Illtjuhla, Club Mar
• **Ressu ja Jussi**
20:00–22:00 OPO-karaoke, Bar Music Meister

11:00–13:00 Private shopping, Shopping Deck
11:00–20:00 Näyttelyosastot avoinna, Conference Deck
14:30–16:00 Koulutuksen ja yhteiskunnan tila Pohjoismaissa, Conference Deck, auditorio
• suurlähettiläs **Matti Anttonen**, Koulutuksen merkitys Pohjolassa
• puheenjohtaja **Olli Luukkainen**, Suomalainen koulutus aallonharjalla myös tulevaisuudessa
16:30 Laiva lähtee Tukholmasta
16:30–18:00 Päivällinen (1. kattaus), Viking Buffet
16:30–17:15 Workshop 1, AUB, Conference Deck
• **Mikko Hakala** ja **Lauri Vaara**, Business -kursseista työelämäntaitoja nuorille (TAT)
16:30–17:15 Workshop 2, AUS, Conference Deck
• **Matti Ristimäki**, Työ 2040 – Nuorten Tieto
17:30–18:15 Workshop 3, AUB, Conference Deck
• **Tero Ålander**, Johdatusta Puhe-Judoon
17:30–18:15 Workshop 4, AUS, Conference Deck
• **Tristram Hooley**, The role of appearance and attractiveness in career (and what careers professionals should do about it)
19:00–20:30 Päivällinen (2. kattaus), Viking Buffet
19:00–19:45 Workshop 5, AUB, Conference Deck
• **Leena Jokinen**, Tulevaisuusohjaus ja –ajattelu
19:00–19:45 Workshop 6, AUS, Conference Deck
• **Eija Hanhimäki** (JYU ohjauskoulutus), Urapolulla.fi – apua opiskelijoiden ohjaukseen ja urasuunnitteluun
21:00–21:30 Illtjuhla, Club Mar

Perjantai 2.2.2018 (kaikki ajat Ruotsin ajassa)

7:00–10:00 Aamiainen, Viking Buffet
10:00 Laiva saapuu Tukholmaan
10:30 Lähtö opintoretikkohteisiin satamasta
1. Stockholms universitet
2. Kungliga tekniska högskolan
3. Epicenter, Ruotsin innovaatiokeskus
4. Dans och Cirkushögskolan
5. Gymnastik- och idrottshögskolan
6. Konstfack linkki
7. Vikingaliv
8. ABBA the museum
9. Stockholm Quality Outlet, Barkarby
10:00–12:00 Päiväsauna (8 €)

Lauantai 3.2.2018

7:30–10:00 Aamiainen, Viking Buffet
9:00–9:45 Poppäivien päättäjäiset
• Keynote: **Raisa Cacciatore**, Miten tuen nuoren itsetuntoa?
• Turun vuoden 2019 opopäivät esittäytyvät
10:10 Laiva saapuu Helsinkiin

VIKING LINE
Mariella

Opoille podcasteja työelämän muutoksista ja sparrausta HR-johtajilta

Taloudellinen tiedostustoimisto TAT teetti keväällä 2017 opoilla kyselyn, jossa selvitettiin opinto-ohjaajien mielipiteitä ja ajatuksia TATin palvelutarjoaman käytöstä. Samalla tiedusteltiin TET-jakson roolia kouluissa tällä hetkellä sekä kerättiin toiveita ja ideoita TATin materiaalien kehittämiseksi. TAT vastaa opojen toiveisiin vuonna 2018 useilla uusilla palveluilla.

TATin tehtävänä on auttaa nuoria saamaan mahdollisimman hyvät työelämävalmiudet ja löytämään tietoa tulevaisuuden vaihtoehtoista. Tämän tehtävän onnistumisessa myös opinto-ohjaajilla on tärkeä rooli, sillä heidän työllään on usein suora vaikutus nuorten jatko-opinto- ja uravalintoihin. TATin teettämästä tutkimuksesta selvisi, että opot kaipaavat lisää tietoa työelämän muutoksista. Ensi vuonna opoille onkin tarjolla uusia palveluita, sillä TATissa halutaan auttaa opoja pysymään hektisen työelämän vaatimuksissa mukana.

Työelämäpäivityksiä työmatkan aikana

TAT aloittaa ensi vuonna työelämäaiheisen podcast-sarjan opetushenkilöstölle. Sarjassa puhutaan työelämän muutoksista ja haasteista opettajien näkökulmasta. Podcastien avulla työelämän kehittymisen seuraaminen helpottuu, kun ajatuksia herättäviä näkemyksiä voi kuunnella esimerkiksi työmatkan aikana. Nuorille suunnattu oma podcast-sarja puolestaan keskittyy taloustaitojen kartut-

tamiseen. Talousosaamisen kartuttamiseksi TAT myös kiertää sata koulua teemalla Mun rahat, mun elämä. Opitunnin mittainen esitys on tarkoitettu 8-luokkalaisille.

Kännykkäsovellus avuksi TET-jaksolle

Tutkimuksesta kävi ilmi, että TET-jaksoihin kaivataan jotain uutta. TET-jaksolle kehitteillä oleva TATin kännykkäsovellus helpottaa opojen ja oppilaan välistä keskustelua ja raportointia TET-jakson aikana ja sen jälkeen. Sovellusta voi käyttää opetuksen tukena työnhakutaitojen ja nuoren vahvuuksien entistä tehokkaammassa tunnistamisessa. Sovellus tulee opojen ja nuorten käyttöön vuoden 2018 aikana.

Henkilöstöjohtajat ja opot toisiaan sparraamaan

Mentorointi ja sparraus ovat työelämässä tärkeitä työkaluja oman osaamisen kehittämiseen ja kehittymiseen. Critical friends on TATin kehittämä koulutuskonsepti, jonka avulla kahden eri ammattiryhmän henkilöt sparraavat toisiaan niiden asioiden äärellä, johon kummankin työ läheisesti liittyy. TAT on aiemmin järjestänyt Critical friends -ohjelman rehtoreille ja yritysjohtajille, mutta vuonna 2018 ohjelma on tarjolla ainoastaan opoille ja HR-johtajille. Henkilöstöhallinnon johtoasemassa olevat henkilöt saavat parikseen opoja, jotka toimivat yhtä lailla henkilöstöasioiden parissa, mutta koulumaailmassa. Tarkoitus on jakaa tietoa ja taitoja vastavuoroisesti puolen vuoden ajan. Opot ja HR-johtajat muun muassa varjosta-

vat toinen toisensa työtä fyysisesti työpaikoilla.

Tietoa opiskeluvaihtoehtoista ja työelämästä samalta sivulta

Kun koulu loppuu -brändi vahvistuu, kun sen verkkosivustoon yhdistyy opoille tuttu Opetin.fi. Yhdistymisen taustalla on tarve palvella entistä kattavammin kaikkia aikuisia, jotka toimivat nuoren koulutus- ja uravalintojen tekemisen tukena. Opettimen sisällöt löytyvät jatkossa kunkoulu-loppuu.fi-sivustolta, johon avataan oma osio aikuisille. Opoille, opettajille ja vanhemmille suunnattu osio antaa tukea ja neuvoja siihen, miten voimme valmistaa nuorta tulevaisuuden työelämään ja auttaa nuorta päätöksenteossa.

Tavataan opopäivillä!

Helmikuussa 2018 järjestettävillä opopäivillä TAT on mukana pääyhteistyökumppanin roolissa. Järjestämme opoille ennennäkemättömän aarrejahdin, jonka pääpalkintona on lentoliput, majoitus ja liput BETT-opetusteknologiamessuille Lontooseen. Aarrejahdin lisäksi TATin Yrityselämän nuoret sukupolvet pitää risteilyllä workshopin toisen asteen business-kursseista.

Tavataan aallonharjalla!

TATIN KISA OPOPÄIVILLÄ

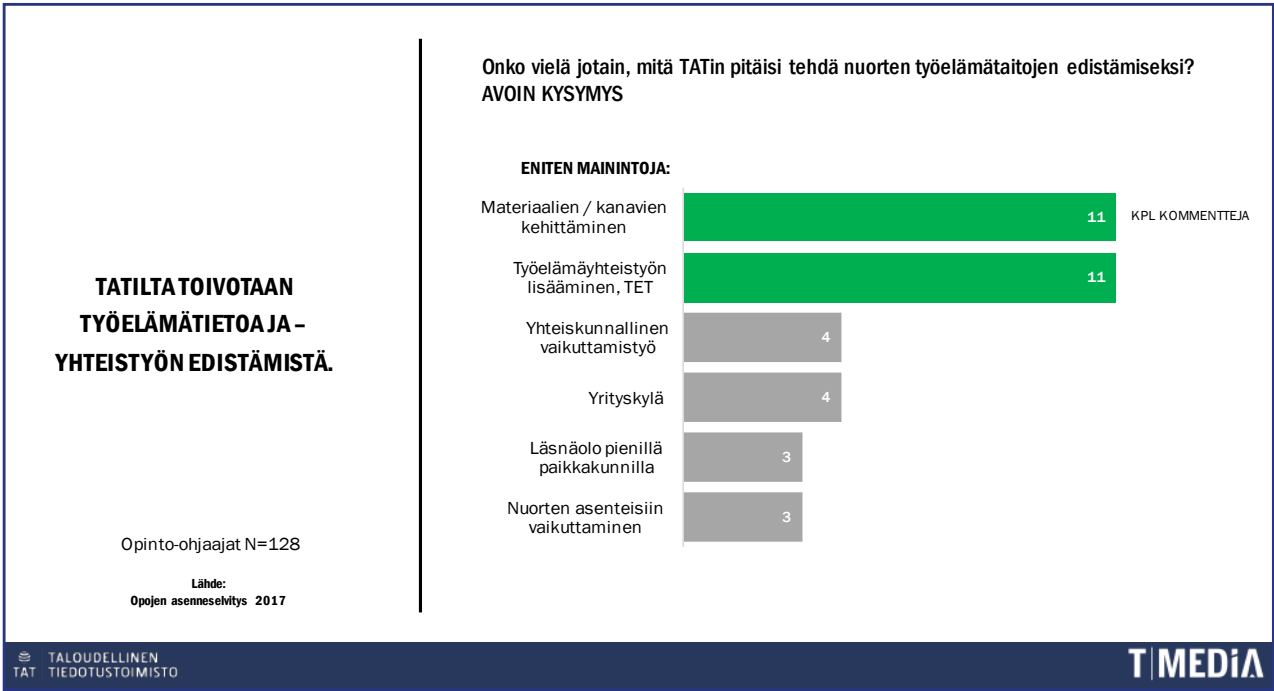
VOITA MATKA LONTOOSEEN

LENNOT & MAJOITUS & BETT-MESSULIPUT

Kerää leimoja TATin aarrejahtipassiin Opopäivillä ja voita lennot, majoitus ja liput opetusteknologiamessuille Bett:iin Lontooseen tammikuussa 2019.

TAT

TALOUDELLINEN TIEDOSTUSTOIMISTO

Slush Youth -tapahtuma on osa TATin Yrityselämän nuoret sukupolvet -kokonaisuutta. Joulukuussa järjestettävä tapahtuma kokoaa yhteen 300 nuorta ympäri Suomen oppimaan yrittämisestä ja tulevaisuuden työelämästä. Yrityselämän nuoret sukupolvet tuottaa digitaalisia business-kursseja toiselle asteelle ja esittelee toimintaansa tarkemmin myös opoille seuraavilla opopäivillä helmikuussa 2018.

Viking Line värnar om Östersjön – Finland 100

Östersjön är och kommer alltid att vara av stor betydelse för Finland och Viking Line, både som trafikrutt och som ett område för fritid och rekreation. Dessutom är Åbo och Ålands skärgård viktiga trumfkort för finländsk turism. Jubileumsåret Finland 100 till ära vill Viking Line samla in medel för att skydda och bedriva forskning om Östersjön.

Viking Lines fartyg trafikerar i en känslig havsmiljö. Att värna om Östersjön och skärgårdsnaturen har därför legat Viking Line varmt om hjärtat sedan flera årtionden tillbaka. Det egentliga miljöarbetet inleddes på 1980-talet i samband med att flottan förnyades och utökades.

Utöver medelinsamlingen vill Viking Line under jubileumsåret genom olika insatser och kampanjer lyfta fram sitt omfattande miljöarbete och med sitt exempel sporra andra finländska aktörer på Östersjön och i dess närmiljö – tillsammans kan vi åstadkomma mer.

50 000 euro till havsforskningen

Under jubileumsåret Finland 100 insamlas 50 000 euro, som doneras till Tvärminne zoologiska station, som hör till Helsingfors universitet. Stationen är inriktad på havsforskning med särskilt fokus på mångfald, ekosystemets funktion och effekterna av mänsklig aktivitet.

Långsiktigt arbete för miljön

Under årtionden har vi uppmärksammat bl.a. bränsleförbrukning, avloppsvattenrening, återvinning och utsläpp. Vi har långsiktigt och aktivt utvecklat vårt miljöarbete, så att vi i dag gör mer än vad internationella avtal och nationella lagar kräver. En viktig del av vårt miljöarbete är samarbetet med miljöorganisationer, som fokuserar på att skydda Östersjön.

SINUSTAKO VUODEN 2018 OPINTO-OHJAAJA?

Suomen opinto-ohjaajat ry:n juhlaseminaarin 1.-3.2.2018 Viking Mariellalla julkistetaan vuoden 2018 opinto-ohjaajaksi valittu henkilö. Tällä kertaa olemme uudistaneet valintatapaa. Aiemmin on alueyhdistyksiltä pyydetty ehdotuksia, mutta nyt tahti muuttuu. Tällä kertaa lähemme siitä, että vuoden 2018 opoehdokkaaksi asettautuva tekee hakemuksen itse.

EHDOTA ITSEÄSI

Vuoden opinto-ohjaaja on edelleen alkavan vuoden opinto-ohjauksen keulakuva. Hänen kauttaan teemme opinto-ohjausta tunnetuksi. Sinun ei tarvitse olla työurasi viimeisessä kaarteissa. Pikemminkin päinvastoin. Voit hyvinkin olla uusi lupaava kyky. Sinun ei tarvitse olla akateemisesti huippumeritoitunut. Ei opinnoistakaan tietenkään mitään haittaa ole, mutta arvostamme sitä, että teet omaa perustyötäsi antaumuksella. Sinun täytyy perustella, miksi juuri sinä olet sopiva vuoden opinto-ohjaajaksi siis henkilöksi, joka antaa opinto-ohjaukselle kasvot. Luonnollisesti sinun tulee olla Suomen opinto-ohjaajat ry:n jäsen. Vapaamatkustajat eivät ansaitse arvostusta.

Opinto-ohjaaja, tee se nyt kerrankin itse, mitä opetat oppilaillesi tai opiskelijoillesi. Tee briljantti hakemus, joka eroaa hakemusten harmaasta massasta. Hakemus tulee mahtua yhteen aaneloseen. Suosittelijoiksi kelpuutamme tällä kertaa vain oppilaita ja opiskelijoita. Rehtorit ja kollegat eivät nyt kelpaa.

Kirjallinen hakemuksesi tulee postittaa SOPO:n puheenjohtajalle 31.12.2017 mennessä. Osoite: Suomen opinto-ohjaajat ry, Polvikatu 7 A 19, 33100 Tampere. Laita kuoreen tunnus ”Vuoden 2018 opo”.

ELÄMÄNTYÖ OPINTO-OHJAUKSEN PUOLESTA

Aallonharjan yhteydessä palkitsemme myös tänä vuonna henkilön, jolla on mittavat ansiot toiminnastaan opinto-ohjauksen puolesta. Tässä palkinnossa pitkäaikainen kokemus on suuressa arvossa. Elämäntyö –palkintoa voivat ehdottaa alueyhdistykset, kollegat ja ystävät. Mittavakin työura perusteluineen tulee tiivistää yhteen liuskaan.

Suomen Opinto-ohjaajat ry:n juhlaseminaari teemana on puolivuosisatainen opinto-ohjaus Suomessa. Ansioituneita toimijoita on varmaan monia, mutta uskomme, että timanttinen kärki erottuu joukosta.

Kirjallinen hakemus tämänkin tunnustuksen osalta tulee postittaa SOPO:n puheenjohtajalle 31.12.2017 mennessä. Osoite: Suomen opinto-ohjaajat ry, Polvikatu 7 A 19, 33100 Tampere. Laittakaa kuoreen tunnus ”Elämäntyö -palkinto”.

*Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö (SAK), Ahti Ruoppila
Taloudellinen tiedotustoimisto (TAT), Liisa Tenhunen-Ruotsalainen
Suomen opinto-ohjaajat ry (SOPO), Jukka Eero Vuorinen*

Ammatillinen opinto-ohjaaja ja reformi

Viime vuodet ovat olleet vähintäänkin kiireisiä ja vuosi takaperin olimme erittäin huolisamme monesta meitä koskevasta asiasta reformiin liittyen. Tässä vaiheessa onkin mukava todeta, että yhteistyössä on voimaa ja kaikkien yhteisen panostuksen sekä osin jopa päättäjien painostuksen kautta, on saatu monta meitä koskevaa asiaa hyvälle mallille. Vielä ei kuitenkaan ole kuohujuomien aika vaan työ jatkuu.

Kesän aikana hyväksyttyyn ammatillisen koulutuksen uuteen lakiin opinto-ohjaus saatiin taisteltua takaisin eli laissa lukee ”Opiskelijalla on oikeus saada henkilökohtaista ja muuta tarpeellista opinto-ohjausta”. Tämä torjuntataistelu voidaan katsoa voitetuksi. Lisäksi myös aikuisopiskelijat saivat tässä yhteydessä oikeuden opinto-ohjaukseen, joten tasa-arvo eri ikäisten opiskelijoiden välillä parani. Ohjattavien määrän kasvu erityisesti niissä oppilaitoksissa, joissa ei ole ollut aikuisopiskelijoiden opinto-ohjaajia tuleeikin kasvamaan, joten toivon mukaan myös resursit lisääntyvät vastaavasti.

Opinto-ohjaus poistettiin edellisen opetussuunnitelmauudistuksen yhteydessä kokonaan opetussuunnitelman perusteista lähinnä osaamisen keskittymisen perusteella. Myös tällä kertaa se oli kokonaan unohdettu. Ammatillisessa koulutuksessa työskentelevät opinto-ohjaajat ottivat vahvan keskusteluun osaa. Kaikkien toisen asteen opiskelijoiden tasa-arvoisen kohtelun ja vaikuttaminen päätöksentekijöihin tuotti onneksi tulosta. Nyt on yhteisissä tutkinnon osissa uusi yhden osaamispisteen laajuinen kohta opettajan ja opinto-ohjaajan yhteistyöllä opetettavaksi. Valitettavasti tavoitteemme siitä, että tämä kohta arvioitaisiin hyväksytty/hylätty asteikolla ei mennyt läpi, joten sekin arvioidaan asteikolla 1-5 kuten kaikki muukin osaaminen.

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan eli HOKSiin tullaan yhdistämään erilaiset nykyään erilliset suunnitelmat, ja lisäksi tähän on luovuttu valtakunnallinen malli/työkalu. Kyseisen suunnitelman laatiminen tulee olemaan vahvaa yhteistyötä opiskelijan, eri opettajien ja opinto-ohjaajien kesken. HOKS sisältää urasuunnitelman laatimisen, mutta jatko-opintosuunnitelmaa ei saatu omana kohtanaan vaan ministeriön mielestä urasuunnitelma sisältää myös jatko-opintosuunnitelman.

OKMn ja AVIn ammatillisen koulutuksen kiertueella esiteltiin Osaamisen tunnistaminen ja tunnustamisen

käytänteet reformin voimaan astumisen jälkeen. Niiden osalta nousi vahvasti esille tarve valtakunnalliseen osaamisen tunnistamisen ohjeistukseen tasavertaisuuden varmistamiseksi ja selvissä tapauksissa tunnistamisen yksinkertaistamiseksi. Tuon suunnitellun käytänteen perusteella esim. aikaisemman ammatillisen tai lukio tutkinnon suorittaneen kohdalla jokaisen opinon kohdalla tulisi tunnustamisen hyväksyä erikseen kyseisen aineen kaksihenkinen opettajaryhmä. Viesti tämän työllistävyydestä ja ohjeistuksen tarpeellisuudesta tuntui menevän ministeriölle perille, mutta jäämme odottamaan tarkempaa ohjeistusta.

Valintaperusteasetuksen muutoksista tärkeimpinä poistui vailla perusasteen jälkeistä koulutuspaikkaa olevien pisteet, joten viime vuosien kikkailut noilla pisteillä loppuivat, joka on varmasti tervetullutta. Painotettavat arvosanat olivat myös vaarassa poistua ja sen myötä viimeinenkin motivaatio peruskoulussa

”Opiskelijalla on oikeus saada henkilökohtaista ja muuta tarpeellista opinto-ohjausta”.

opiskeluun niiltä oppilailta, joiden vahvuus on taito- ja taideaineissa. Palauteryöppy asiasta kuitenkin tehoi ja ne pysyivät asetuksessa. Lisäksi valtakunnallinen kielikoe poistui eli päätäntävalta siitä, millä kielitaidolla koulutukseen otetaan sisään, siirtyi koulutuksen järjestäjille.

Reformiin sisältyvä uusi hakumuoto jatkuva haku on herättänyt myös vilkasta keskustelua. Niissä oppilaitoksissa, joissa ryhmissä on vajausta, tämä jatkuva hakuhan on ollut jo pitkään käytössä, eli ei juuri käytännön vaikutusta. Jos opetusryhmä on täysi, niin vaikea silloin on jatkuvan haun kautta lisäopiskelijoita kyseiseen ryhmään ottaa, eli ei tässäkään tapauksessa muutosta. Muistakaa, kun asiasta suunnitelmia ollaan tekemässä, että jatkuva haku ei tarkoita jatkuvaa sisäänottoa.

Erilaisten reformin kuulemistilaisuuksien ja lausuntopyyntöjen kautta saatujen parannusehdotusten vaikutus on ollut koko prosessin aikana huolestuttavan pieni, tosin valtava kiirekin ministeriöllä ja Opetushallituksella on ollut. Lisäksi Suomen opinto-ohjaajat ry ei ilmeisesti kuulu ainakaan ammatillisen

koulutuksen osalta ministeriön keskeisiin sidosryhmiin, koska meiltä ei ole pyydetty lausuntoa yhdessäkään reformin lausuntovaiheessa. Asiasta on ministeriölle ja opetushallitukselle annettu henkilökohtaistakin palautetta useaan kertaan ilman toivottua vaikutusta. Lausuntoja on silti annettu ja tuo vaikuttaminen henkilösuhteiden kautta on ollut huomattavasti tuloksellisempaa ja tehokkaampaa kuin lausuntojen kautta vaikuttaminen.

Tällä hetkellä neuvotellaan uusista opetusalan työehtosopimuksista ja OAJ:n neuvottelijoilta saadun tiedon mukaan opinto-ohjaajat ovat mukana neuvotteluissa opettajiin rinnastettuina. Tämä on askel oikeaan suuntaan, että me ammatilliset opinto-ohjaajat muuttuisimme toimistohenkilöistä takaisin opettajiksi. Tähän liittyy sopimusneuvotteluissa työn alla oleva vuosityöaika, joka tulisi koskemaan kaikkia ammatillisen puolen opettajaryhmiä. Kuntatyönantajat onkin kysynyt ainakin suurimmilta koulutuksenjärjestäjiltä opinto-ohjaajien aikaan ja paikkaan sitomattoman työn osuudesta arviota. Nykyinen sopimus on voimassa tammikuun loppuun eli Opetusministeriön olemme varmasti tässäkin asiassa jonkin verran viisaampia, mutta siihen asti jatketaan yhdessä vaikutustyötä kohti opinto-ohjauksen opettajaa, joka ei tuhlaa resursseja silloin kun ohjattavat lomailevat.

Timo Vainionpää
Ammatillisen koulutuksen toimikunta

SUOMEN OPINTO-OHJAAJAT RY:N VUOSIKOKOUS 2018

Suomen opinto-ohjaajat ry:n sääntömääräinen vuosikokous pidetään **torstaina 1.2.2018 klo 14:15** **Viking Mariellan Conference Deckin auditoriossa. Sisäänpääsy Viking Mariellaan Viking Linen Katajanokan terminaalista, Mastokatu 1**

Kokouksessa käsitellään seuraavat sääntöjen 11 §:n mukaiset vuosikokousasiat.

1. Kokouksen avaus
2. Kokouksen järjestäytyminen
3. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
4. Kokouksen esityslistan hyväksyminen
5. Esitetään yhdistyksen toimintakertomus vuodelta 2017 ja päätetään sen hyväksymisestä
6. Esitetään yhdistyksen tilit vuodelta 2017 ja toiminnantarkastajien lausunto
7. Vahvistetaan tilinpäätös vuodelta 2017 ja päätetään vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille
8. Valitaan hallituksen puheenjohtaja kaksivuotiskaudeksi
9. Valitaan hallituksen varsinaiset jäsenet ja varajäsenet erovuoroisten tilalle
10. Valitaan kaksi varsinaista ja kaksi varatoiminnantarkastajaa toimikaudeksi 2018
11. Esitetään ja vahvistetaan toimintasuunnitelma vuodeksi 2018
12. Määrätään jäsenmaksun suuruus ja perimistapa
13. Hyväksytään talousarvio ja puheenjohtajan palkkio vuodeksi 2018
14. Kokouksen päättäminen

Helsingissä 15.11.2017
Hallitus

Maailma muuttuu oposeni!

Viime vuodet on menty koulutuksen muutoksen osalta Suomessa niin sanotusti aika haipakkaa: On uudistettu opetussuunnitelmia niin perusasteella kuin lukiossa. Ammatillisen koulutuksen osalta on menossa ammatillinen reformi. Korkeakoulutuksen valintaperusteita ollaan uudistamassa. Nyt pohditaan uutta lukiolakia ja tulevaisuuden lukiota. Tähän kun vielä lisätään digiloikka ja maailman mukana muuttuva toimintaympäristö, niin ei ole ihme, että opo tuntee olonsa aika haavoittuvaiseksi.

Kun lähtee miettimään työn arkipäivää, niin ketkä olisivat tällaiseen muutokseen paremmin valmistautuneet kuin me opot.

Olemme tottuneet kouluttamaan jatkuvasti ja pysymään ajan tasalla. Nyt vain tarve muutoksen perässä pysymiselle on tavallista kovempi ja se tarkoittaa koulutuksiin osallistumista ja opinto-ohjaajien verkostojen tärkeyden korostumista. Tähänkin asti meille on pääsääntöisesti varattu perjantait yhteistyön ja koulutautumisen takia opetuksettomiksi päiviksi. Meidän vahvaa osaamistamme on myös se, että osaamme käyttää tämän ajan hyödyksi hankkimalla tietoa itsellemme osallistumalla sopi-

viin koulutuksiin. Sitä kautta uusin tieto on myös ohjauksen tukena oppilaillemme ja opiskelijoillemme. Verkostoissa tehtävä yhteistyö on myös tärkeää, kun yhdessä käymme kohti tulevaisuuden suomalaista yhteiskuntaa ja koulutustensa osana.

Suomalainen koulutusjärjestelmä muuttuu, mutta uskallan väittää, että meillä jos kenellä, on kykyä pysyä muutoksen mukana. Ei meidän tähänkään asti ole tarvinnut kaikkea tietää. Oleellisempaa on olla tietoinen, mistä oikean tiedon saa selville ja keneltä tarvittaessa pyytää apua. Yksin ei tarvitse pohdintojensa kanssa jäädä! Tärkeää on myös pitää omasta hyvinvoinnistaan ja jaksamisestaan huolta. Silloin pystyy olemaan oikeasti läsnä opinto-ohjauksen moninaisissa tilanteissa.

Asiakkaat meiltä eivät näissä muutoksen tuulissa ole ainaakaan häviämässä. Oppilaiden ja opiskelijoiden kohtaaminen, kuunteleminen ja yhdessä asioiden selvittäminen on jokaiselle opolle tuttua arkea. Olemme yhdessä pohtineet asiakkaidemme vahvuuksia tukiessamme heidän opiskelun ja tuleviin jatko-opintoihin liittyvien suunnitelmiensa tekoa. Opiskelijoiden itsetuntemus lisääntyy, kun he saavat

peilata ajatuksia osaamisestaan ja kiinnostuksen kohteistaan ohjauksen ammattilaiseksi koulutetun opinto-ohjaajan kanssa. Nämä meidän päivittäisessä työssämme läsnä olevat ihmisten kohtaamiseen liittyvät taidot eivät ole muuttumassa mihinkään.

Televisio-ohjelmassakin kysytään: ”Pitääkö olla huolissaan?”. On inhimillistä olla huolissaan ja miettiä, miten nuoremme muutoksien kanssa pärjäävät. Meidän ei kuitenkaan tarvitse jäädä seinäkukkasiksi ihmettelemään maailman menoa, vaan voimme olla aktiivisina jäseninä mukana keskusteluissa. Meidän asiantuntemustamme kuunnellaan! Niinpä toivotan teille hyvät kollegat tuulta purjeisiin surffatesamme koulutuksen aallon harjoilla!

Heini Kelosaari,
Someron lukion opinto-ohjaaja
ja lukiotoimikunnan jäsen

OPOA! on ohjausta uudistava oppimateriaali perusopetukseen.

Kirja (printtinä tai sähköisenä)

- on koko yläkoulun kattava
- ohjaa käyttämään verkkoa tiedonhankintaan
- rakentuu tehtäville, jotka aktivoivat ajattelemaan ja arvioimaan oppimista, nuoruutta, lahjakkuutta, työelämän vaihtoehtoja, ura- ja opintopolkua.

Opon **digimateriaali** tarjoaa

- rungon, asiasisällöt ja syventävät keskustelutehtävät tunneille
- toiminnallisia tehtäviä ja monistettavia lisätehtäviä.

Esittelyt Opopäivillä 2018 ja kevään tilaisuuksissa!

Lukiotoimikunta

UUSI LUKIO –
USKALLA KOKEILLA

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteuttaa yhteistyössä Opetushallituksen kanssa Uusi lukio – Uskalla kokeilla -kehittämishjelman. Nyt kehitetään lukiota. On tärkeää, että tulevaisuudessa lukiokoulutus vastaa tulevaisuuden yhteiskunnallisiin tarpeisiin. Tärkeää on myös turvata uusien tieto- ja taitovaatimusten sekä jatko-opiskelun ja työelämän asettamat haasteet. Kehittämishjelman sisältää tuntijakokokeilut ja lukioiden kehittämisverkoston (Luke) toiminnan. Tuntijakokokeilusta vastaa opetus ja kulttuuriministeriö ja lukioiden kehittämisverkoston toiminnasta Opetushallitus.

Lukiouudistuksesta vastaavat asiantuntijat ovat aloittaneet kiertueen. Yhdeksän paikkakuntaa kiertävä Uusi lukio-kiertue on hyvässä vauhdissa. Uudistuksen toteuttavat opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus yhdessä laajan sidosryhmä- ja asian-tuntijajoukon kanssa.

TUNTIAKOKOKEILU

Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnisti lukion tuntijakokokeilun 1.8.2016 lukien. Kokeilussa haetaan kokemuksia säädettyä suuremman opiskelija-kohtaisen valinnaisuuden mahdollistamisesta ja sen toimivuudesta. Koulutuksen järjestäjän opetuksen tarjontavaroitukset eivät kokeilussa muutu siitä, mitä vuonna 2014 hyväksytyn tuntijakoasetuksen 9 §:ssä on säädetty.

Tuntijakokokeilun tavoitteena on

- saada kokemuksia valinnaisuusman tuntijaon ja yksilöllisempien opiskeluvalintojen toimivuudesta

- saada tietoa koulutuksen kansallisten tavoitteiden ja tuntijaon keskinäisestä yhteydestä

- tuottaa tietoa lukion tuntijaon kehittämiseksi

- saada tietoa kokeilun vaikutuksista opiskelijoiden yleissivistykseen

- saada tietoa kokeilun vaikutuksista henkilöstön asemaan

- saada tietoa kokeilun vaikutuksista erikokoisissa oppilaitoksissa

- saada tietoa kokeilun toimivuudesta eri opetuskielillä

- saada tietoa kokeilun vaikutuksista ylioppilastutkinnon koevalintoihin ja tutkintomenestykseen

Kokeilusta vastaa opetus- ja kulttuuriministeriö, joka myös päätti kokeiluluvista hakemusten perusteella. Kokeilu toteutetaan tuntijakoasetuksen koulutuksen järjestäjälle säädetyn opetuksen järjestämisvelvoitteen ja Opetushallituksen hyväksymän kokeiluohjelman mukaisesti. Valinnaisuus kohdistuu reaaliaineisiin. Pian saamme varmasti tietoa, miten eri lukioissa kokeilu on sujunut. Opinto-ohjaus on tärkeässä roolissa kokeilun onnistumisessa. Koulutuksenjärjestäjän on huolehdittava riittävät resurssit opinto-ohjauksen turvaamiseksi kokeilussa mukana oleville lukioille.

LUKIOIDEN KEHITTÄMIS-
VERKOSTO

Uusi lukio – uskalla kokeilla ohjelman osana Opetushallitus käynnisti erillisenä hankkeena lukioiden kehittämisverkoston toiminnan. Opetushallituksen lukioiden kehittämisverkoston tavoitteena on erityisesti kehittää ja uudistaa lukioiden pedagogiikkaa, opiskeluympäristöjä ja toimintakulttuuria.

Lukiouudistuksesta vastaavat asian-tuntijat kiertävät syksyn 2017 aikana yhdeksällä paikkakunnalla kertomassa käynnissä olevasta uudistuksesta - ja ennen kaikkea kuulemassa ja koossa siihen liittyviä ajatuksia ja näkemyksiä.

Alustusten jälkeen jatketaan työpaja-osuudella, jossa osallistujat pääsevät pohtimaan ryhmissä heille annettua teemaa, kuten esim. 'Millaisia ovat tulevaisuuden osaamistarpeet?' tai 'Minkälaisia oppimisympäristöjä tulevaisuuden lukio tarvitsee?'. Työpajojen tulosten esittelyn jälkeen kuullaan vielä ajankohtaista tietoa korkeakoulujen opiskelijavalintauudistuksesta.

Kiertue alkoi Helsingistä 13.10. Helsingin tilaisuuden tallenne sekä koonti työpajan keskustelujen teemoista on lisätty Uusi lukio -verkkosivuille. Muut kiertuetilaisuudet järjestetään Tampereella, Jyväskylässä, Lappeenrannassa, Vaasassa, Oulussa, Lahdessa, Turussa ja Kuopiossa. Tampereella järjestetään kaksi tilaisuutta, joista toinen on ruotsinkielinen.

Muistathan osallistua Uusi lukio -kiertueen tilaisuuksiin ja kaikille avoimeen verkkoavoriheen 24.11. mennessä www.strategysignals.com/39552-32306-832@uusi&lukio Sosiaalisessa mediassa teemasta käyvät keskustelut sitoo yhteen aihetun-niste #uusilukio.

Jokaisen ajatukset ovat tärkeitä. Nyt on vaikuttamisen paikka.

Armi Nurmi

Toimituksen korjaus

Opinto-ohjaajaan nro 3 artikkelissa nimeltä "Soihdunkantajina 40 vuotta" mainittiin virheellisesti Markku Suortamon toimineen Jyväskylän yliopiston harjoittelukoulun rehtorina. Markku Suortamo ei ole toiminut tässä tehtävässä.

Ammatillisen
koulutuksen
toimikunta

Tätä kirjoittaessa ulkona sataa räntää. On kylmää ja märkää. Päivällä viritelin pihalle kaamosvaloja syksyn pimeyteen. Ammatillisen koulutuksen reformi tuo tullessaan valoa II asteen ammatillisen koulutuksen arkeen, kuulin tässä päivänä muutama-na. Toivottavasti valoa löytyy.

Vielä vuosi sitten ammatillisen koulutuksen väki oli kovin odottavalla kannalla. Oli paljon epätietoisuutta ja pelkoa, mitä on tulossa. Mitä tapahtuu opinto-ohjaukselle. Saako ammatillisen toisen asteen opiskelija opinto-ohjausta. Ja aivan varmasti moni myös pohdiskeli, miten käy opinto-ohjaajalle. Nyt tilanne on jo valtakunnan tasolla huomattavasti selkeämpi, on saatu mm. laki ja asetus. Ks. tois-

aalla tässä lehdessä Timo Vainionpään kirjoitus Ammatillinen opinto-ohjaaja ja reformi.

Tällä hetkellä monissa ammatillisissa oppilaitoksissa tehdään suunnitelmia tulevalle lukuvuodelle, joka tuo varmasti paljon uusia asioita. Reformi tulee: nuorten ja aikuisten koulutukset yhdistyvät, tutkintojen määrät vähenevät, osaamisen hankkiminen nousee keskiöön jne. Omassa oppilaitoksessani vielä alkusyksystä sanottiin, että "kaikki muuttuu" uuden vuoden myötä. Mitä pitemmälle syksy on edennyt, sitä enemmän on tullut puheita, ettei kovin suuria muutoksia tule heti vuoden alussa. Reformin myötä kaikille opiskelijoille tehdään henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS), johon kuuluu myös ohjaus- ja tukipalvelut. Tuntuu, että opinto-ohjaajakin tarvitaan myös jatkossa, jopa enemmän kuin aikaisemmin. Mutta reformin myötä myös ammatillisen koulutuksen rahoitus on muuttumassa. Rahaa on jatkossa vähemmän. Kuinka paljon siitä riittää opinto-ohjaukseen? Ovat-

ko ammatillisen toisen asteen opiskelijat keskenään tasa-arvoisessa asemassa eri puolilla valtakuntaa? Miten koulutuksenjärjestäjät arvottavat asioita? Kuka ohjaa? Keskusteluissa eri puolilta Suomea olevien kollegoiden kanssa on tänä syksynä noussut esille paljon huolta: olenko minä opinto-ohjaaja vai mahdollisesti jollain muulla nimikkeellä töissä! Mitä minun töihini kuuluu! Ketä minä ohjaan! Samanaikaisesti puheissa on ollut vahvasti huoli opiskelijasta ja hänen oikeuksistaan.

Toivottavasti olet ilmoittautunut Aallonharja-opopäiville. Ammatillisen koulutuksen opinto-ohjaajat kokoontuvat päivien aikana tapaamaan kollegoita eri puolilta Suomea, jakamaan kokemuksia ja hakemaan eväitä omaan arkityöhön. Toimikunnan tavoitteena on saada omalle joukolle mielenpainuva ja hyödyllinen seminaari. Nähdään laivalla!

Sirpa Puikkonen, puheenjohtaja

Hae Lapin yliopistoon

**Sinne eivät pienetkään
unelmat huku**

Korkeakoulujen yhteishaku **14.–28.3.2017**

Haku englanninkielisiin
maisteriohjelmiin **1.12.2017–15.1.2018**

**Olemme Studia 2017 -messuilla
28.–29.11.2017 osastolla 4d49.
Tule käymään!**

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

ulapland.fi

hakijapalvelut@ulapland.fi | 040 485 6583

Kasvatustiede | Oikeustiede | Taide ja muotoilu | Yhteiskuntatiede

Digiopo – lähitulevaisuutta vai pelkkää utopiaa?

”Hei opo, oisko sulla hiukan aikaa jutella?” Tämä kysymys on meille opinto-ohjaajille tuttuakin tutumpaa lähes joka työpäivä. Kun toinen opiskelija haluaa välillä tiukkaa täsmätietoa jostakin opintoihinsa liittyvästä asiasta, saattaa toisella opiskelijalla olla pelkästään tarve keskustella jonkun aikuisen kanssa koulun varsin hektisessä arjessa. Meillä on siis edelleen kiistattomasti erittäin ratkaiseva tehtävä kuunnella ja opastaa opiskelijoita. Siksi omassa työssäni aikuislukion opona on suorastaan voimaannuttavaa seurata, kuinka valtaosalla opiskelijoistamme on vilpittöntä intoa ja motivaatiota opiskella esimerkiksi vielä pitkän työpäivän jälkeen illalla.

Minua on lähtökohtaisesti tähän teemaan liittyen jo pitkään askarruttanut, mikä tulee olemaan ammattikuntamme rooli ja asema vaikka 50 vuoden kuluttua? Onko nykyistä koululaitosta tutussa struktuurissa enää ollenkaan pystyssä? Digitalisaatio etenee kovaa vauhtia yhteiskunnassamme ja globaalisti. Kuinka moni pelkää, että se olisi suorastaan uhka meille ohjausalan ammattilaisille?

Julkisella sektorilla on kokeiltu eräässä eteläsuomalaisessa oppilaitoksessa, miltä tuntuu laittaa robotti auttamaan opintotoimiston väkeä. Tästä ei enää olisi kovin pitkä loikkaus siihen, että opiskelija saisi myös ohjausta jonkinlaiselta digitaaliselta opolta, joka kertoisi tietyt selvät opinto-ohjauksen liittyvät faktat. Poissa olisi kuitenkin kaikenlainen persoonallinen ja holistinen ote ohjaukseen, kun tällainen robotti pulputtaisi minuuttitolkulla tekstiä monotonisella äänellään. Voin suorastaan jo kuvitella tilanteen Suomen viettäessä 150. itsenäisyyspäiväänsä, että opiskelijat syöttävät ensin jonkun tunniste-koodin ja saavat sitten ohjauspalvelua joko tältä vilkkuvalta härveliltä tai sitten jollakin muulla digitaalisella tavalla. Tämänkaltaisen skenaario saattaa olla todellakin realismia muutaman su-

kupolven päästä mutta minulle se on totaalisen irrationaalinen, suorastaan dystopinen visio.

Onnistuneella ohjauksella on tunnetusti hyvinkin kauaskantoisia vaikutuksia ohjattavan tulevaisuuteen. Opinto-ohjaaja on kiistatta yksi tärkeimmistä toimijoista koulun henkilöstössä ja äärimmäisen merkittävä henkilö muutenkin opiskelijan opintojen sujumisen tukena ja tsemppihengen luojana. Haasteita kyllä riittää ohjaustoiminnassa jatkossakin kuten Helsingin yliopiston vararehtori Sari Lindblom toteaa selkokielellä artikkelissaan (Vieraskynä, HS 2.10.), että ”lukion opinto-ohjausta pitäisi kehittää, jotta se tukisi lukiolaisia yksilöllisemmin opiskelualan valinnassa”. Tässä siis jälleen yksi niistä tehtävistämme, jossa mikään mumiseva tai kimittävä digiopo ei voi koskaan korvata ihmisopin inhimillistä ja turvallista otetta ohjattavaan kannustavilla ja selkokielisillä kommentteillaan, puhumattakaan rauhoittavasta katsekontaktistaan.

Kai Rantalainen
Kirjoittaja toimii opinto-ohjauksen lehtorina Vantaan aikuislukiossa

Euroguidance virtuaalimaailmassa

Kansainvälistä tietoutta verkossa

Euroguidance-verkosto juhlistaa 25-vuotistaivaltaan

Euroguidance-verkosto perustettiin vuonna 1992. Siihen kuuluu nykyisin 35 Euroopan maata. Tänä vuonna verkosto juhlii 25-vuotistaivaltaan. Merkkipaalun kunniaksi verkostolle avattiin lokakuussa 2017 uudet englanninkieliset verkkosivut www.euroguidance.eu.

Euroguidance-verkkosivuilta löytyy mm. ajankohtaisia uutisia, tapahtumia, välineitä ja käytäntöjä ohjaustyöhön, tietoa eri maiden opiskelutarjonnasta, ohjaajakoulutuksesta ja ohjausjärjestelmistä.

Verkkosivuja kehitetään ja niillä olevia sisältöjä täydennetään jatkuvasti. Toivomme, että sivusto palvelee myös sinua, kun etsit tietoa ohjauksesta ja neuvonnasta Euroopassa.

Oletko Facebookissa? Seuraatko Twitteriä? – Euroguidance näkyy ja kuuluu somessa

Haluamme entistä paremmin tukea ohjaajien kansainvälistyvää ja monikulttuuristuvaa työtä. Tavoitat Euroguidance-tiimin jatkossa myös sosiaalisesta mediasta. Olemme avanneet Euroguidance-tilit Facebookissa ja Twitterissä. Molemmat tilit löydät helposti seuraavilla tunnuksilla: **Euroguidance Suomi** (Facebook) ja **@EuroguidanceFI** (Twitter).

Facebookissa jaamme ajankohtaista tietoa kansainvälisestä liikkuvuudesta ja siitä, mitä kaikkea ohjauksen saralla tapahtuu eri puolilla Eurooppaa. Pidämme teitä informoituina mm. tulevista tilaisuuksista ja tapahtumista, kansainvälisen ohjaustyön työvälineistä ja menetelmistä, sekä uusista julkaisuista.

Facebook tarjoaa hyvän alustan ajatusten- ja kokemusten- vaihdolle, ideoinnille ja asioista keskustelulle oppilaitosten opinto-ohjaajien ja TE-hallinnon ohjausammattilaisten kanssa. Siispä liity mukaan aitoon, avoimeen ja rakentavaan vuoropuheluun Euroguidancen Facebook-sivuilla. Euroguidance-tiimin Facebook-sivusta vastaa **Kati Heikkinen** (kati.heikkinen@oph.fi).

Kuva: Satu Haavisto

Twitterissä tarjoamme monipuolista tietoa kansainvälistyvän ohjauksen, koulutuksen ja työelämän ilmiöistä ja kysymyksistä Opetushallituksesta, Suomesta ja maailmalta. Tiedotamme Twitterissä pääosin suomeksi, mutta välillä myös ruotsiksi ja englanniksi. Twitterissä teemme postauksia muutaman kerran viikossa. Twitteristä Euroguidance-tiimissä vastaa **Mika Launikari** (mika.launikari@oph.fi).

Euroguidance-tiimin tavoitat sähköpostitse: euroguidance@oph.fi.

MAAILMALLE.NET
Opetushallituksesta saat myös henkilökohtaista neuvontaa. Tietoa palveluistamme löydät osoitteesta www.maailmalle.net/neuvonta

Tykkää meistä Facebookissa!

Maailma
lle.net

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Erasmus+

Posti Green

Opettajien yhteinen Turva

Sinä ja muut opetusalan ammattilaiset luotte päivittäin Suomen tulevaisuutta. Saatte aikaan yhteistä hyvinvointia kannustamalla ja innostamalla. Olette yhdessä tekemisen mestareita. Niin mekin Turvassa, vakuutusyhtiössä, jonka omistavat työn tekemiseen ja yhteiseen hyvään uskovat ihmiset.

OAJ on jo vakuuttanut jäsenensä muun muassa yhteisellä matka- ja tapaturma-vakuutuksella. Kun OAJ:n jäsenenä keskität vakuutuksesi Turvaan, pääset nauttimaan kaikista eduistamme.

Poikkea toimistollamme, soita tai tutustu etuihisi osoitteessa turva.fi/oaj

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva
www.turva.fi • puh. 01019 5110

 turva
Hymyile, olet Turvassa